

Hinder for at give en saadan Redegørelse.

Det lader jo ikke til — og det forbaer mig i Grunden —, at den ærede Folketingsmand og jeg ere enige med Hensyn til Nyttens af at afslutte Traktater, hvor Undtagelsesbestemmelserne ere saa store, at Traktaterne i Virkeligheden ikke ville kunne yde nogen særlig stor Garanti. Det er jo saadan, at overfor en Mængde Lande have vi hidtil uden Traktater i Grunden faaet løst alle de Spørgsmaal, som overhovedet have været paa Tapetet. F. Eks. med et Land som Østerrig har der — naturligvis fraset den sidste Krig — mig bekendt ikke været et eneste Spørgsmaal oppe, som vi ikke ad den gamle diplomatiske Vej have kunnet løse paa allerbedste Maade. At afslutte en Voldgiftstraktat, hvori undtages Ære, Integritet o. s. v., havde jeg ikke tænkt mig kunde gavne Sagen noget. Jeg tror, at Danmark og f. Eks. Østerrig vedblivende paa samme Maade ville kunne løse Spørgsmaalene, som de hidtil have kunnet.

P. Munch: Ja, jeg er vedblivende tilbøjelig til at mene, at den højtærede Udenrigsminister noget undervurderer Betydningen af den offentlige Stemning, der skabes gennem Afslutningen af disse Traktater. Den højtærede Udenrigsminister tænker — og det er naturligt ud fra det rent diplomatiske Synspunkt — paa de ganske enkelte givne Tilfælde, hvor der kan være en Konflikt, og hvor det kan have praktisk Betydning for os, og der er det jo muligt, at der have kun Traktater af vidtgaende Karakter særlig stor Værdi. Det er jo ikke Meningen, at man gennem Voldgiftstraktater skulde komme dertil overhovedet ikke længer at træffe Aftaler om Sager ad diplomatisk Vej, men altid gaa Voldgiftsafgørelsens Vej, og det er klart, at man forhaabentlig i mange Tilfælde — og lettere naar man har en Voldgiftstraktat — vil kunne opnaa en Løsning allerede ad diplomatisk Vej. Naar f. Eks. den højtærede Udenrigsminister nu nævnede Forholdet til Østerrig-Ungarn og sagde: En Traktat, der undtager Ære og de andre tilsvarende Ting, lægger jeg ikke megen Vægt paa at faa med Østerrig-Ungarn — fristes jeg til at sige, at praktisk talt vil

det dog snarest kunne tænkes, at de Spørgsmaal, der komme til at foreligge mellem Danmark og Østerrig-Ungarn, ville være Spørgsmaal af en anden Karakter, af økonomisk, forretningsmæssig Karakter paa det ene eller det andet Omraade, hvorimod det ikke er mig let at faa Øje paa Muligheden for en Æreskonflikt mellem Danmark og Østerrig-Ungarn. Jeg tror derfor ikke, man behøver saa meget at tage dette Hensyn til at faa den størst mulige Udstrækning, hver Gang man skal afslutte en Traktat. Naturligvis, jo flere Traktater af vidtgaende Karakter vi kunne faa, des bedre er det, derom er der ikke nogen som helst Tvivl, men jeg tror ikke, at man fra dansk Side skal vige tilbage for ogsaa at udvide sit Net af Traktater i det Tilfælde, man ikke kan naa saa overmaade vidt. Det er ogsaa den Fremgangsmaade, Udenrigsministeriet i mange Tilfælde hidtil har fulgt. Man maa saa haabe senere at kunne komme videre.

Udenrigsministeren (Ahlefeldt-Laurvig): Jeg undervurderer ingenlunde Betydningen af at have Voldgiftstraktater, jeg sætter dem endogsaa meget højt, men jeg har den Tro, at et Land som Danmark har netop paa et Punkt som dette sin Mission, og den synes mig nærmest at være at faa skaffet tilveje saa mange fulgyldige, virkelig gode Traktater som muligt. Om vi derimod faa saa forfærdelig mange, forekommer mig at staa i anden Række.

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Forslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Næste Sag paa Dagsordenen var:

Tredie Behandling af Forslag til Lov om Eksaminer for Skibsmaskinister m. m.

(Anden Behandling findes i Tidenden Sp. 6264).

Der var ikke stillet Ændringsforslag.